

**GLAVNA SLUŽBA
ZA REVIZIJU JAVNOG SEKTORA
REPUBLIKE SRPSKE**

78000 Banja Luka, Vuka Karadžića 4
Republika Srpska, BiH
Tel: +387(0)51/247-408
Faks: +387(0)51/247-497
e-mail: revizija@gsr-rs.org

**Izveštaj o provedenoj finansijskoj reviziji
Opštine Foča
za period 01.01 – 31.12.2019. godine**

Broj: RV063-20

Banja Luka, 25.11.2020. godine

SADRŽAJ

I	IZVJEŠTAJ GLAVNOG REVIZORA	1
	Izveštaj o reviziji finansijskih izvještaja	1
II	IZVJEŠTAJ GLAVNOG REVIZORA	4
	Izveštaj o reviziji usklađenosti.....	4
III	REZIME DATIH PREPORUKA.....	5
IV	KRITERIJUMI ZA REVIZIJU USKLAĐENOSTI.....	7
V	IZVJEŠTAJ O PROVEDENOJ REVIZIJI (NALAZI)	8
	1. Uvod.....	8
	2. Provođenje preporuka iz prethodnog izvještaja.....	8
	3. Zaključak o funkcionisanju sistema internih kontrola	8
	4. Nabavke.....	9
	5. Priprema i donošenje budžeta	10
	6. Finansijski izvještaji	11
	6.1. Izvještaj o izvršenju budžeta.....	11
	6.1.1. Prihodi i primici.....	11
	6.1.2. Rashodi i izdaci.....	12
	6.1.3. Budžetski rezultat (suficit/deficit).....	15
	6.1.4. Neto finansiranje.....	15
	6.1.5. Razlika u finansiranju	15
	6.2. Bilans uspjeha	15
	6.2.1. Prihodi.....	15
	6.2.2. Rashodi.....	15
	6.2.3. Finansijski rezultat.....	16
	6.3. Bilans stanja.....	16
	6.3.1. Aktiva.....	16
	6.3.2. Pasiva.....	18
	6.3.3. Vanbilansna evidencija.....	21
	6.4. Bilans novčanih tokova	21
	6.5. Vremenska neograničenost poslovanja.....	22
	6.6. Potencijalna imovina i potencijalne obaveze	22
	6.7. Napomene uz finansijske izvještaje	22

I IZVJEŠTAJ GLAVNOG REVIZORA

Izvještaj o reviziji finansijskih izvještaja

Mišljenje sa rezervom

Izvršili smo reviziju Konsolidovanih finansijskih izvještaja Opštine Foča koji obuhvataju: Bilans stanja na dan 31.12.2019. godine, Bilans uspjeha, Izvještaj o promjenama neto imovine, Bilans novčanih tokova, Periodični izvještaj o izvršenju budžeta i Periodični izvještaj o izvršenju po računovodstvenim fondovima za godinu koja se završava na taj dan. Revizijom smo obuhvatili pregled značajnih transakcija, objašnjavajućih napomena uz finansijske izvještaje i primjenu računovodstvenih politika u revidiranom periodu.

Po našem mišljenju, osim za navedeno u pasusu Osnov za mišljenje sa rezervom, Konsolidovani godišnji finansijski izvještaji Opštine Foča istinito i objektivno prikazuju, u svim materijalno značajnim aspektima, finansijsko stanje imovine i obaveza na dan 31.12.2019. godine i izvršenje budžeta za godinu koja se završava na taj dan, u skladu sa propisanim okvirom finansijskog izvještavanja za javni sektor u Republici Srpskoj.

Osnov za mišljenje sa rezervom

Reviziju smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji javnog sektora Republike Srpske i relevantnim ISSAI standardima revizije 2200 – 2810. Naša odgovornost za provođenje revizije detaljnije je opisana u pasusu Odgovornost revizora. Reviziju smo proveli u skladu sa ISSAI 130 – Etičkim kodeksom, ispunili smo naše ostale etičke odgovornosti i nezavisni smo u odnosu na subjekta revizije.

Smatramo da su pribavljeni revizijski dokazi, s obzirom na propisani okvir finansijskog izvještavanja dovoljni i odgovarajući i da obezbjeđuju osnov za naše revizijsko mišljenje o finansijskom stanju imovine, obaveza i izvora i izvršenju budžeta.

Kao što je navedeno pod tačkom 6. izvještaja:

Opština Foča prilikom sačinjavanja Konsolidovanog finansijskog izvještaja za 2019. godinu nije izvršila konsolidaciju kako je propisano članom 123. Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike, jer nije izvršeno dodavanje neto imovine/kapitala iz bilansa stanja JU Dom zdravlja Foča i JU Apoteka Foča u Konsolidovani bilans stanja.

Kao što je navedeno pod tačkom 6.1.2.1. izvještaja:

Rashodi po sudskim rješenjima, kao i obaveze po sudskim rješenjima u zemlji su potcijenjeni za iznos od 85.948 KM po osnovu presude Okružnog suda u Trebinju od 26.06.2019. godine koju Opština nije u 2019. godini iskazala u svojim finansijskim izvještajima, što nije u skladu sa članom 9. stav (6) Zakona o računovodstvu i reviziji Republike Srpske.

Kao što je navedeno pod tačkama 6.1.2.2. i 6.3.2.2. izvještaja:

Precijenjene su pozicije izdataka za izgradnju i pribavljanje vodovoda i kanalizacija, kao i račun za preuzimanje izdataka za nefinansijsku imovinu po osnovu knjiženja retencija (zadržani dio isplata dobavljačima kao garancija za dobro izvršenje posla) u iznosu od 86.499 KM. Navedeno nije u skladu sa članom 104. stav (2), (3) i (4) Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike.

Kao što je navedeno pod tačkama 6.3.1.1. i 6.3.2.1. izvještaja:

Precijenjeni su kratkoročno razgraničeni prihodi, a potcijenjena ostala kratkoročna potraživanja za iznos od 46.494 KM jer potraživanja iz stečajne mase privrednog društva GIK „Hidrogradnja“ a.d. u stečaju Istočno Sarajevo nisu klasifikovana u skladu sa članom 68. i 69. stav (9) Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike. Takođe, po istom osnovu i za isti iznos su precijenjeni kratkoročno razgraničeni prihodi, dok su potcijenjeni prihodi obračunskog karaktera, jer nisu klasifikovana u skladu sa članom 82. i 68. stav (2) Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike, odnosno članu 71. stav (1) Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike. Kako navedena potraživanja nisu naplaćena u roku od 12 mjeseci nije izvršena korekcija takvih potraživanja, što nije u skladu sa članom 73. stav (1) i (2) Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike.

Kao što je navedeno pod tačkom 6.3.2.1. izvještaja:

Obaveze za nabavku roba i usluga u zemlji, kao i obaveze prema fizičkim licima su precijenjene za iznose od 29.007 KM, odnosno 24.000 KM respektivno, dok su istovremeno obaveze za doznake koje se isplaćuju iz budžeta opštine potcijenjene za ukupan iznos od 53.007 KM, jer je Opština Foča na pozicijama obaveza za nabavku roba i usluga u zemlji i obaveza prema fizičkim licima iskazala i dio obaveza po osnovu doznaka, što nije u skladu sa članom 81. Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike.

Obaveze iz poslovanja su precijenjene, dok su obaveze po dugoročnim zajmovima koji dospijevaju na naplatu do godinu dana potcijenjene za iznos od 435.346 KM, jer je Opština Foča obračunata tekuća dospijeca dugoročnih obaveza iskazala na poziciji obaveza za nabavku stalne imovine u zemlji. Navedeno nije u skladu sa članom 77. i 79. Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike.

Vremenska neograničenost poslovanja

U Napomenama uz finansijske izvještaje je objelodanjeno da su konsolidovani finansijski izvještaji Opštine Foča sastavljeni u skladu sa načelom stalnosti poslovanja, uz pretpostavku da Opština Foča neće obustaviti poslovanje u doglednoj budućnosti.

Ključna pitanja revizije

Ključna pitanja su ona pitanja koja su po našem profesionalnom mišljenju bila najznačajnija u vršenju revizije finansijskih izvještaja za godinu koja se završava na dan 31.12.2019. godine. Ova pitanja smo razmotrili u okviru revizije finansijskih izvještaja kao cjeline, a u formiranju našeg mišljenja ne dajemo odvojeno mišljenje o tim pitanjima. Osim pitanja opisanih u pasusu Osnov za mišljenje sa rezervom nema drugih pitanja koja treba objaviti u izvještaju o reviziji.

Odgovornost rukovodstva za finansijske izvještaje

Načelnik opštine je odgovoran za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja u skladu sa Međunarodnim računovodstvenim standardima za javni sektor, odnosno propisanim okvirom finansijskog izvještavanja za javni sektor važećim u Republici Srpskoj. Ova odgovornost obuhvata: osmišljavanje, primjenu i održavanje internih kontrola koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze nastale usljed prevare i greške; odgovarajuća objelodanjivanja relevantnih informacija u Napomenama uz finansijske izvještaje; odabir i primjenu

odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvenih procjena koje su primjerene datim okolnostima i nadzor nad procesom izvještavanja. Pri izradi finansijskih izvještaja rukovodstvo je odgovorno da procijeni stalnost poslovanja i da objelodani pitanja vezana za vremensku neograničenost poslovanja.

Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izvještaja

Naš cilj je da steknemo razumno uvjeravanje o tome da li finansijski izvještaji kao cjelina ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze uzrokovane prevareom ili greškom, kao i da sačinimo i objavimo revizijski izvještaj koji sadrži naše mišljenje. Razumno uvjeravanje predstavlja visok nivo uvjeravanja, ali nije garancija da će revizija, koja je izvršena u skladu sa ISSAI standardima revizije uvijek otkriti materijalno značajne pogrešne iskaze kada oni postoje.

Pogrešni iskazi mogu nastati kao posljedica prevare ili greške i smatraju se materijalno značajnim ako, pojedinačno ili zajedno, mogu uticati na ekonomske odluke korisnika koje se donose na osnovu finansijskih izvještaja.

Zbog činjenice da se revizija provodi provjerom na bazi uzorka i da u sistemu internih kontrola i računovodstvenom sistemu postoje inherentna ograničenja, postoji mogućnost da pojedine materijalno značajne greške ostanu neotkrivene.

Revizija uključuje provođenje postupaka u cilju pribavljanja revizijskih dokaza o iznosima i objelodanjivanjima datim u finansijskim izvještajima. Izbor postupaka je zasnovan na revizijskom prosuđivanju i profesionalnom skepticizmu, uključujući procjenu rizika materijalno značajnih pogrešnih iskaza u finansijskim izvještajima, nastalih usljed prevare i greške. Prilikom procjene rizika, revizor razmatra interne kontrole koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, u cilju osmišljavanja revizijskih postupaka koji su odgovarajući u datim okolnostima, ali ne u cilju izražavanja odvojenog mišljenja o efektivnosti internih kontrola. Revizija takođe uključuje ocjenu primijenjenih računovodstvenih politika utemeljenih na vremenskoj neograničenosti poslovanja i značajnih procjena izvršenih od strane rukovodstva, kao i ocjenu opšte prezentacije finansijskih izvještaja.

Izjavljujemo da smo postupili u skladu sa relevantnim etičkim zahtjevima u vezi sa nezavisnošću. Ostvarili smo komunikaciju sa odgovornim licima subjekta revizije u vezi sa planiranim obimom i vremenskim rasporedom revizije, ključnim revizijskim pitanjima i drugim važnim pitanjima i značajnim nalazima revizije, uključujući značajne nedostatke u sistemu internih kontrola koji se mogu identifikovati tokom revizije.

Banja Luka, 25.11.2020. godine

Glavni revizor

Jovo Radukić, s.r.

II IZVJEŠTAJ GLAVNOG REVIZORA

Izvještaj o reviziji usklađenosti

Mišljenje

Uz reviziju Konsolidovanih finansijskih izvještaja Opštine Foča za 2019. godinu, izvršili smo reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija iskazanih u finansijskim izvještajima sa značajnim zakonskim i drugim propisima.

Po našem mišljenju, aktivnosti, finansijske transakcije i informacije prikazane u Konsolidovanim finansijskim izvještajima Opštine Foča za 2019. godinu su u svim materijalno značajnim aspektima u skladu sa propisima kojima su regulisane.

Osnov za mišljenje

Reviziju usklađenosti smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji javnog sektora Republike Srpske i ISSAI 4000 – Standard za reviziju usklađenosti.

Vjerujemo da su pribavljeni revizijski dokazi dovoljni i odgovarajući i da obezbjeđuju osnov za naše mišljenje o usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija iskazanih u finansijskim izvještajima sa propisima kojima su regulisane.

Odgovornost rukovodstva za usklađenost

Pored odgovornosti za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, Načelnik opštine je takođe odgovoran da osigura da su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije iskazane u finansijskim izvještajima u skladu sa propisima kojima su regulisane.

Odgovornost revizora za reviziju usklađenosti

Pored odgovornosti da izrazimo mišljenje o finansijskim izvještajima, naša odgovornost podrazumijeva i izražavanje mišljenja o tome da li su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije iskazane u finansijskim izvještajima, u svim materijalno značajnim aspektima, u skladu sa propisima kojima su regulisane. Odgovornost revizora uključuje obavljanje procedura kako bi pribavili revizijske dokaze o tome da li je poslovanje Opštine Foča obuhvaćeno prema definisanim kriterijumima, usklađeno sa zakonskim i drugim propisima. Procedure podrazumijevaju procjenu rizika od značajnih neusklađenosti sa zakonima i propisima koji regulišu poslovanje Opštine Foča.

Banja Luka, 25.11.2020. godine

Glavni revizor

Jovo Radukić, s.r.

III REZIME DATIH PREPORUKA

Preporuke vezane za finansijske izvještaje

Preporučuje se Načelniku da obezbijedi da se:

- 1) priznavanje potraživanja iz stečajne mase preduzeća GIK „Hidrogradnja“ a.d. u stečaju Istočno Sarajevo vrši u skladu sa članom 68. stav (2) Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike, odnosno članom 71. stav (1) i članom 73. stav (1) i (2) Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike,
- 2) prilikom konsolidacije entiteta javnog sektora koji nisu budžetski korisnici konsoliduju finansijski pokazatelji svih zavisnih ili povezanih entiteta u skladu sa članom 123. Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike,
- 3) klasifikacija obaveza za doznake vrši na odgovarajući konto, kako je to propisano članom 81. Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike,
- 4) obračun tekućih dospjeća vrši u skladu sa članom 77. Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike,
- 5) zadržani dio isplata dobavljačima (retencije) knjiži u skladu sa članom 75. i 76. Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike,
- 6) sredstva obezbjeđenja ugovorenih obaveza (date garancije) evidentiraju u skladu sa članom 89. Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike,
- 7) za sudske sporove za koje je na osnovu procjena pravnih zastupnika izvjesno da će biti presuđeni na teret Opštine ili nižeg budžetskog korisnika vrše rezervisanja u skladu sa članom 82. stav (3) i (5) i članom 84. Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike.

Preporuke vezane za usklađenost poslovanja

Preporučuje se Načelniku da obezbijedi da se:

- 1) donese i usvoji strategija razvoja lokalnih puteva i ulica u naselju na području Opštine Foča, te da se za Program utroška sredstava od šumskih sortimenata pribavljaju potrebne saglasnosti nadležnih ministarstava,
- 2) u postupku provođenja javnih nabavki poštuju vrijednosni razredi, odnosno da se za direktne postupke nabavke primjenjuju odredbe člana 87. stav (3) i 90. Zakona o javnim nabavkama,
- 3) priprema i donošenje budžeta vrši u skladu sa budžetskim kalendarom shodno odredbama člana 28. Zakona o budžetskom sistemu Republike Srpske, te da se vrši objavljivanje izvještaja o stanju duga i garancijama u „Službenom glasniku Republike Srpske“.

Preporučuje se:

- 4) Direktor JU Centra za socijalni rad Foča da koeficijente za obračun plata koji su utvrđeni Pravilnikom o platama i drugim naknadama zaposlenih u potpunosti

- uskлади sa koeficijentima utvrđenim Posebnim kolektivnim ugovorom za zaposlene u oblasti socijalne zaštite Republike Srpske,
- 5) Direktor JU Dječiji vrtić „Čika Jova Zmaj“ da se Pravilnik o platama, naknadama i drugim primanjima u potpunosti uskladi sa odredbama Posebnog kolektivnog ugovora za zaposlene u oblasti obrazovanja i kulture Republike Srpske,
 - 6) Direktor Centra za kulturu i informisanje Foča da Pravilnik o platama i drugim naknadama zaposlenih u pomenutom Centru uskladi sa važećom zakonskom regulativom donesenom nakon izmjena načina obračuna plate – kako je propisano Zakonom o porezu na dohodak,
 - 7) Direktor JU Srednjoškolski centar Foča da se na isplatu novčane pomoći porodici preminulog radnika obračunaju i uplate porezi i doprinosi na razliku između isplaćenog iznosa i iznosa na koji se ne plaća porez na dohodak, kako je to navedeno u članu 8. stav (1) tačka 5) i 58. stav (1) tačka 1) Zakona o porezu na dohodak, odnosno članu 10. stav (1) i 24. stav (1) Zakona o doprinosima.

IV KRITERIJUMI ZA REVIZIJU USKLAĐENOSTI

- Zakon o budžetskom sistemu Republike Srpske,
- Rebalans budžeta i Odluka o izvršenju rebalansa budžeta Opštine Foča,
- Zakon o javnim nabavkama,
- Zakon o službenicima i namještenicima u organima jedinica lokalne samouprave,
- Zakon o porezu na dohodak,
- Zakon o doprinosima,
- Zakon o administrativnim taksama,
- Zakon o zaduživanju, dugu i garancijama Republike Srpske,
- Zakon o sistemu internih finansijskih kontrola u javnom sektoru Republike Srpske,
- Zakon o komunalnim taksama,
- Posebni kolektivni ugovor za zaposlene u oblasti lokalne samouprave Republike Srpske,
- Posebni kolektivni ugovor za zaposlene u oblasti socijalne zaštite Republike Srpske,
- Posebni kolektivni ugovor za zaposlene u oblasti obrazovanja i kulture Republike Srpske,
- Uredba o naknadama za službena putovanja u zemlji i inostranstvu za zaposlene u javnom sektoru Republike Srpske,
- Odluka o utvrđivanju cijene rada.

V IZVJEŠTAJ O PROVEDENOJ REVIZIJI (NALAZI)

1. Uvod

Opština Foča (u daljem tekstu: Opština) je organizovana u 26 mjesnih zajednica i zauzima površinu od 1.115 km². Na području Opštine, prema rezultatima popisa iz 2013. godine, živi ukupno 17.580 stanovnika. Opština je za 2019. godinu svrstana u kategoriju srednje razvijenih jedinica lokalne samouprave („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 120/18).

Opština izvršava obaveze utvrđene Ustavom, Zakonom o lokalnoj samoupravi („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 97/16 i 36/19), Statutom i drugim važećim propisima kojima su utvrđena područja odgovornosti, nadležnosti organa i finansiranje Opštine. Poslovi Opštine obuhvataju poslove iz samostalne nadležnosti i poslove prenesene posebnim zakonima.

Opština je organizovana u skladu sa Zakonom o lokalnoj samoupravi. Organi Opštine su Skupština i načelnik. Skupština je predstavnički organ, organ odlučivanja i kreiranja politike Opštine, a čini je 25 odbornika. Načelnik zastupa i predstavlja Opštinu, rukovodi radom Opštinske uprave i odgovoran je za njen rad. Načelnik je nosilac izvršne vlasti u Opštini.

U 2019. godini iz budžeta Opštine finansirani su Skupština opštine, mjesne zajednice, opštinska uprava i niži budžetski korisnici – javne ustanove Centar za socijalni rad Foča, Dječije obdanište „Čika Jova Zmaj“, Muzej Stara Hercegovina, Turistička organizacija opštine Foča, Srednjoškolski centar Foča, Srpska Centralna biblioteka „Prosvjeta“ Foča, kao i Centar za kulturu i informisanje Foča.

Revizijom su obuhvaćeni konsolidovani finansijski izvještaji Opštine koji uključuju finansijske izvještaje opštinske uprave i naprijed navedenih javnih ustanova.

U Konsolidovanom Bilansu stanja Opštine za 2019. godinu u konsolidaciju se, u skladu sa članom 123. Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike u Republici Srpskoj („Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 115/17 i 118/18), uključuju entiteti javnog sektora koji se nalaze pod kontrolom Opštine KP „Komunalac“ a.d. Foča i PViK „Izvor“ a.d. Foča.

Na Nacrt izvještaja o provedenoj finansijskoj reviziji za period 01.01-31.12.2019. godine nije bilo primjedbi.

Preporuke date u ovom izvještaju, u cilju njihovog naglašavanja, boldovane su i pisane italik slovima.

2. Provođenje preporuka iz prethodnog izvještaja

Glavna služba za reviziju javnog sektora Republike Srpske izvršila je reviziju Konsolidovanih finansijskih izvještaja Opštine za period 01.01 – 31.12.2019. godine i sačinila Izvještaj o reviziji konsolidovanih finansijskih izvještaja Opštine Foča u kojem je, u cilju prevazilaženja utvrđenih nepravilnosti, dato ukupno 13 preporuka.

Provođenje preporuka datih u pomenutom izvještaju bilo je predmet posebnog pregleda statusa datih preporuka koji je izvršen u 2018. godini, o čemu je sačinjen Izvještaj o statusu datih preporuka (IP 015-18) u kojem je navedeno da je Opština sve preporuke provela.

3. Zaključak o funkcionisanju sistema internih kontrola

Organizacija i funkcionisanje sistema internih kontrola Opštine djelimično su definisani postojećim internim aktima (Statut, Poslovnik o radu Skupštine opštine, Odluka o osnivanju Opštinske uprave Foča, Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji

radnih mjesta u opštinskoj upravi Opštine Foča, Pravilnik o internim kontrolnim postupcima i ostali). Odlukom o osnivanju Opštinske uprave Foča i Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta u opštinskoj upravi Opštine Foča definisana su područja odgovornosti, nadležnosti organa, te načini finansiranja i funkcionisanja Opštine.

Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta Opštinske uprave sistematizovana su ukupno 83 radna mjesta sa 108 izvršilaca. Pomenutim pravilnikom uređena je unutrašnja organizacija i sistematizacija radnih mjesta, kao i ostala pitanja bitna za rad i funkcionisanje opštinske uprave. Na dan 31.12.2019. godine u Opštini je u radnom odnosu bilo ukupno 97 zaposlenih, od toga na mandatni period četiri zaposlena, na neodređeno vrijeme 91 i dva zaposlena na određeno vrijeme.

U toku 2019. godine nakon provedene konkursne procedure radni odnos na neodređeno vrijeme zasnovala su tri lica. Pravilnikom o organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta nisu sistematizovana radna mjesta internih revizora. Jedinica interne revizije nije uspostavljena, iako Opština ispunjava minimalno jedan od kriterijuma navedenih u članu 19. Zakona o sistemu internih finansijskih kontrola u javnom sektoru Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 91/16). Nije imenovano lice za finansijsko upravljanje i kontrolu. Sistem internih kontrola u Opštini u 2019. godini nije u potpunosti uređen prema odredbama Zakona o sistemu internih finansijskih kontrola u javnom sektoru Republike Srpske i Uputstva o načinu i postupku uspostavljanja i sprovođenja sistema finansijskog upravljanja i kontrole, jer pored navedenog ne postoji akt o upravljanju rizicima kojim se uređuju organizacioni ciljevi i zadaci, nije vršena procjena rizika i upravljanje rizicima, nisu definisani detaljni ključni poslovni procesi i knjiga poslovnih procesa, a takođe nije vršena analiza postojećih pravila i procedura imajući u vidu da je u proteklom periodu došlo do značajnih izmjena u zakonskoj i podzakonskoj regulativi iz različitih oblasti i na osnovu toga nisu donesena nova pravila i procedure.

Odluku o redovnom godišnjem popisu imovine i obaveza Opštinske uprave i Skupštine opštine Foča sa stanjem na dan 31.12.2019. godine donesena je 10.12.2019. godine. Istim dokumentom su imenovane i komisije za popis (obrazovana Centralna popisna komisija i pet komisija za popis). Odluka o usvajanju izvještaja Centralne popisne komisije donesena je 17.02.2020. godine. Revizijom nisu uočena odstupanja od odredaba Pravilnika o načinu i rokovima vršenja popisa i usklađivanja knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem imovine i obaveza („Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 45/16).

Opština je donijela Program razvoja sporta opštine Foča za period od 2017. do 2021. godine, što je u skladu sa članom 10. i 11. Zakona o sportu („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 4/02, 66/03, 73/08 i 102/08), dok strategija razvoja lokalnih puteva i ulica u naselju na području Opštine nije donesena, što nije u skladu sa članom 13. Zakona o javnim putevima („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 89/13).

Shodno navedenom i u tačkama 6.1.2.1, 6.1.2.2, 6.3.1.1, 6.3.1.2, 6.3.2.1. i 6.3.2.2. izvještaja, uspostavljeni sistem internih kontrola nije u pojedinim segmentima funkcionisao na način da u potpunosti obezbijedi istinito i fer finansijsko izvještavanje.

Preporučuje se Načelniku da obezbijedi da se donese i usvoji strategija razvoja lokalnih puteva i ulica u naselju na području Opštine.

4. Nabavke

Plan javnih nabavki Opštine za 2019. godinu usvojen je 30.04.2019. godine. Ukupna planirana vrijednost nabavki za 2019. godinu iznosi 4.261.448 KM bez poreza na dodatu vrijednost (u nastavku: PDV).

Planirano je provođenje 38 postupka javnih nabavki i to putem sedam otvorenih postupaka u vrijednosti od 3.377.474 KM bez PDV-a, 23 postupka po konkurentskom zahtjevu u

vrijednosti od 653.633 KM bez PDV-a, sedam direktnih sporazuma u vrijednosti od 36.325 KM bez PDV-a, jedan postupak nabavke izuzet od primjene Zakona o javnim nabavkama u vrijednosti u od 194.017 KM bez PDV-a.

U 2019. godini zaključeni su ugovori za nabavke u ukupnoj vrijednosti od 1.909.126 KM bez PDV-a. Provedeno je ukupno 49 postupaka i to 11 otvorenih postupaka u vrijednosti od 1.441.782 KM, 11 postupaka po konkurentskom zahtjevu u vrijednosti od 325.915 KM i 27 direktnih sporazuma u vrijednosti od 141.429 KM. Nabavke su se najvećim dijelom odnosile na kreditno zaduženje Opštine za finansiranje izgradnje nove zgrade dječijeg obdaništa, izvođenje radova na sanaciji lokalnih puteva, na rasvjeti i asfaltiranju parkinga i ulica, izvođenje radova na zamjeni stolarije na zgradi Opštine, izvođenje radova na sanaciji Sportsko-rekreativnog centra „Partizan“ u Foči, izrada projekata za priključenje fekalnih kanalizacija i vodovoda i slično.

Revizijskim aktivnostima su obuhvaćeni provedeni postupci javnih nabavki u vrijednosti od 1.483.534 KM i to šest otvorenih postupaka u vrijednosti od 1.130.513 KM, pet postupaka po konkurentskom zahtjevu u vrijednosti od 262.280 KM i 17 direktnih sporazuma u vrijednosti od 90.741 KM.

Prilikom provođenja javnih nabavki direktnim sporazumima Opština nije u potpunosti poštovala odredbe člana 87. stav (3) Zakona o javnim nabavkama, jer su pojedine nabavke za istu vrstu roba, usluga ili radova provedene u više navrata u toku 2019. godine, pri čemu njihova kumulativna vrijednost prelazi iznos određen u pomenutom članu navedenog zakona. Na opisani način izvršene su nabavke radova na rekonstrukciji rasvjete u zgradi Opštine, radovi na sanaciji puteva i završni građevinski radovi na horizontalnoj i vertikalnoj signalizaciji u gradu, kao i za izradu projekata za priključenje na vodovodne i kanalizacione mreže. Dijeljenje predmeta nabavke nije u skladu sa članom 15. stav (6) Zakona o javnim nabavkama.

Preporučuje se Načelniku da obezbijedi da se u postupku provođenja javnih nabavki poštuju vrijednosni razredi, odnosno da se za direktne postupke nabavke primjenjuju odredbe člana 87. stav (3) i 90. Zakona o javnim nabavkama.

5. Priprema i donošenje budžeta

Skupština opštine Foča je 27.12.2018. godine donijela odluku o usvajanju budžeta Opštine za 2019. godinu u iznosu od 14.270.000 KM, kao i Odluku o izvršenju budžeta Opštine Foča („Službeni glasnik opštine Foča“ broj: 13/18). Na budžetske rashode odnosi se iznos od 8.955.500 KM, na izdatke iznos od 5.214.500 KM i na budžetsku rezervu iznos od 100.000 KM.

Rebalans budžeta je usvojen 26.12.2019. godine u iznosu od 13.511.993 KM. Navedeni iznos je raspoređen na budžetske rashode u iznosu od 9.383.510 KM, izdatke za nefinansijsku imovinu u iznosu od 3.211.983 KM, izdatke za otplatu dugova u iznosu od 565.000 KM i ostale izdatke u iznosu od 351.500 KM.

Nakon Rebalansa budžeta za 2019. godinu provedene su realokacije u ukupnom iznosu od 743.830 KM. Prilikom pripreme i donošenja budžeta Opštine za 2019. godinu nisu ispoštovane procedure u vezi sa budžetskim kalendarom, kako je to propisano članom 28. Zakona o budžetskom sistemu Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 121/12, 52/14, 103/15, 15/16) u vezi roka za utvrđivanje i dostavljanja nacrta budžeta Ministarstvu finansija Republike Srpske radi dobijanja preporuka i saglasnosti, dostavljanja Skupštini opštine na izjašnjenje i usvajanje i donošenja odluke o usvajanju.

Preporučuje se Načelniku da obezbijedi da se priprema i donošenje budžeta vrši u skladu sa budžetskim kalendarom shodno odredbama člana 28. Zakona o budžetskom sistemu Republike Srpske.

6. Finansijski izvještaji

Opština je sačinila Konsolidovani finansijski izvještaj za korisnike budžeta opštine Foča za 2019. godinu u skladu sa članom 26. Pravilnika o finansijskom izvještavanju budžetskih korisnika („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 15/17).

Međutim Opština nije izvršila potpunu konsolidaciju pri sačinjavanju Konsolidovanog finansijskog izvještaja za 2019. godinu kako je propisano članom 123. Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 115/17 i 118/18), jer nije izvršila uključivanje entiteta pod kontrolom JU Dom zdravlja Foča i JU Apoteka Foča dodavanjem neto imovine/kapitala iz bilansa stanja istih u Konsolidovani bilans stanja Opštine. Ostali entiteti su uključeni u konsolidaciju (KP „Komunalac“ a.d. Foča, PVK „Izvor“ a.d. Foča i „Energana – Foča“ d.o.o. Foča).

Preporučuje se načelniku Opštine da obezbijedi da se konsolidacija entiteta javnog sektora koji nisu budžetski korisnici vrši u skladu sa članom 123. Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike

6.1. Izvještaj o izvršenju budžeta

Izvršenje budžeta Opštine za period 01.01 – 31.12.2019. godine iskazano je u obrascu PIB – Periodični izvještaj o izvršenju budžeta na računovodstvenom fondu 01 – opšti fond, što predstavlja budžet u užem smislu (u daljem tekstu: PIB) i obrascu PIF – Periodični izvještaj o izvršenju po svim računovodstvenim fondovima (u daljem tekstu: PIF). U obrascima PIF i PIB iskazana je pozicija raspodjele suficita iz ranijeg perioda u iznosu od 194.867 KM koja se odnosi na sredstva iz raspodjele suficita prethodne godine (suficit 2018. godine) u iznosu od 46.993 KM i neutrošena namjenska sredstva iz 2018. godine u ukupnom iznosu od 215.000 KM. Od ukupno neutrošenih namjenskih sredstava iz 2018. godine u toku 2019. godine utrošeno je 147.874 KM. Pomenuta raspodjela je izvršena na osnovu odluke o utrošku neutrošenih namjenskih sredstava iz 2018. godine u 2019. godini i raspodjeli maksimalnog iznosa korigovanog neraspoređenog suficita iz 2018. godine raspoloživog za potrošnju u 2019. godini („Službeni glasnik opštine Foča“, br. 05/19).

Opština je u 2019. godini u obrascu PIB iskazala ukupne prihode i primitke u iznosu od 13.239.555 KM (u okviru rebalansa budžeta), dok su ukupni rashodi i izdaci iskazani u iznosu od 13.071.046 KM (što je za oko 3% manje u odnosu na rebalansa budžeta). Za odstupanja na pojedinim pozicijama na kojima je izvršenje veće u odnosu na iznos koji je rebalansom budžeta odobren izvršene su realokacije.

Razlika u finansiranju za 2019. godinu (odnosi se samo na fond 01) iskazana je u pozitivnom iznosu od 363.376 KM i predstavlja razliku između budžetskog deficita iskazanog u iznosu od 486.180 KM i neto finansiranja iskazanog u pozitivnom iznosu od 849.556 KM. Skupština Opštine je 05.06.2020. godine donijela Odluku o usvajanju izvještaja o izvršenju budžeta Opštine Foča za 2019. godinu.

6.1.1. Prihodi i primici

Opština je iskazala prihode i primitke u ukupnom iznosu od 14.402.427 KM, od čega na fondu 01 (budžet u užem smislu) iznos od 13.239.555 KM (prihodi 11.625.846 KM i primici 1.613.709 KM) i na fondu 05 (fond za posebne projekte) iznos od 1.162.872 KM (u potpunosti se odnosi na primitke).

6.1.1.1. Prihodi

Poreski prihodi iskazani su u iznosu od 7.900.482 KM. Najvećim dijelom ih čine porezi na lična primanja i prihode od samostalnih djelatnosti u iznosu od 631.234 KM, porezi na

imovinu u iznosu od 248.716 KM i indirektni porezi prikupljeni preko Uprave za indirektno oporezivanje BiH u iznosu od 6.975.135 KM.

Neporeski prihodi iskazani su u iznosu od 2.735.983 KM. Čine ih najvećim dijelom prihodi od zakupa i rente u iznosu od 591.573 KM, naknade i takse i prihodi od pružanja javnih usluga u iznosu od 2.108.488 KM i ostali neporeski prihodi u iznosu od 31.397 KM.

Opština je usvojila Program utroška sredstava od šumskih sortimenata, Program utroška sredstava od vodnih naknada i Program utroška sredstava od koncesionih naknada za 2019. godinu, ali nije tražila saglasnost Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede Republike Srpske za Program utroška sredstava od šumskih sortimenata, što nije u skladu sa članom 89. stav (8) Zakona o šumama („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 75/08 i 60/13).

Grantovi su iskazani u ukupnom iznosu od 249.200 KM i najvećim dijelom se odnose na grantove iz zemlje. Najveći dio ovih grantova se odnosi na uplatu sredstava od strane Fonda solidarnosti za obnovu Republike Srpske na ime pomoći Opštini u iznosu od 150.000 KM, kao i na uplatu od strane Federalnog ministarstva raseljenih osoba i izbjeglica u svrhu sufinansiranja Projekta sanacija puta Tjentište – Mrkalji u iznosu od 35.000 KM.

Transferi između različitih jedinica vlasti iskazani su u iznosu od 740.181 KM i najvećim dijelom ih čine transferi od Republike Srpske u iznosu od 739.331 KM. Najveći dio ovih transfera se odnosi na sredstva odobrena od strane Republičkog sekretarijata za raseljena lica i migracije u iznosu od 50.000 KM po osnovu Ugovora o sufinansiranju projekata infrastrukture na području Opštine, dok se preostali iznos najvećim dijelom odnosi na transfere od strane Ministarstva zdravlja i socijalne zaštite Republike Srpske na ime različitih socijalnih davanja u iznosu od 555.778 KM.

Preporučuje se Načelniku da obezbijedi da se za Program utroška sredstava od šumskih sortimenata pribavljaju saglasnosti nadležnih ministarstava.

6.1.1.2. Primici

Primici su iskazani u ukupnom iznosu od 2.776.581 KM od čega na fondu 01 iznos od 1.613.709 KM i na fondu 05 iznos od 1.162.872 KM. Najvećim dijelom se odnose na primitke od uzetih zajmova u iznosu od 1.399.849 KM, od zajmova primljenih od drugih jedinica vlasti u iznosu od 1.162.872 KM, kao i na primitke po osnovu razlike između ulaznog i izlaznog PDV-a u iznosu od 125.428 KM.

Primici od zaduživanja se odnose na primitke po osnovu dugoročnog kredita kod Intesa Sanpaolo banka d.d. BiH Sarajevo i od zaduživanja kod drugih jedinica vlasti (Vlada Republike Srpske – Ministarstvo finansija) po osnovu realizacije projekta „Vodosnabdijevanje u opštini Foča“ (prenos kreditnih sredstava Evropske investicione banke po projektu „Vodovod i kanalizacija Republike Srpske“). Takođe, primici po osnovu razlike između ulaznog i izlaznog PDV-a su takođe nastali po osnovu realizacije pomenutog projekta.

6.1.2. Rashodi i izdaci

Rashodi i izdaci su iskazani u ukupnom iznosu od 14.348.751 KM, od čega na fondu 01 iznos od 13.071.046 KM (rashodi 8.987.608 KM i izdaci 4.083.438 KM) i na fondu 05 iznos od 1.277.705 KM (u potpunosti se odnosi na izdatke).

Za sve pozicije na kojima je iskazano izvršenje veće od rebalansom predviđenog, izvršene su realokacije sa drugih budžetskih pozicija.

6.1.2.1. Rashodi

Rashodi su iskazani u ukupnom iznosu od 8.987.608 KM (u potpunosti na fondu 01), a odnose se na tekuće rashode u iznosu od 8.980.959 KM i transfere između ili unutar jedinica vlasti u iznosu od 6.649 KM.

Tekuće rashode čine rashodi za lična primanja zaposlenih u iznosu od 3.508.604 KM, rashodi po osnovu korišćenja robe i usluga u iznosu od 2.187.389 KM, rashodi finansiranja i drugi finansijski troškovi u iznosu od 189.154 KM, subvencije u iznosu od 152.454 KM, grantovi u iznosu od 1.012.750 KM, doznake na ime socijalne zaštite koje se isplaćuju iz budžeta Opštine u iznosu od 1.912.257 KM i rashodi po sudskim rješenjima u iznosu od 18.351 KM.

Rashodi za lična primanja se odnose na rashode za bruto plate zaposlenih u iznosu od 2.743.376 KM, bruto naknade troškova i ostalih ličnih primanja zaposlenih po osnovu rada u iznosu od 670.640 KM, naknadu plata zaposlenih za vrijeme bolovanja, roditeljskog odsustva i ostalih naknada plata u iznosu od 47.358 KM i otpremnine i jednokratne pomoći u bruto iznosu od 47.230 KM. Obuhvataju lična primanja zaposlenih u Opštinskoj upravi i ustanovama čiji je osnivač Opština.

U JU Centar za socijalni rad Foča koeficijenti za obračun plata utvrđeni Pravilnikom o platama i drugim naknadama zaposlenih nisu u potpunosti usklađeni sa koeficijentima utvrđenim Posebnim kolektivnim ugovorom za zaposlene u oblasti socijalne zaštite Republike Srpske ("Službeni glasnik Republike Srpske" broj, 47/18 i 68/20).

Pravilnik o platama, naknadama i drugim primanjima koji je važeći u JU Dječiji vrtić „Čika Jova Zmaj“ nije u potpunosti usklađen sa odredbama Posebnog kolektivnog ugovora za zaposlene u oblasti obrazovanja i kulture Republike Srpske ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj: 70/19), koji je stupio na snagu od 01.09.2019. godine.

Centar za kulturu i informisanje Foča nije uskladio svoj Pravilnik o platama i drugim naknadama zaposlenih u pomenutom Centru sa važećom zakonskom regulativom donesenom nakon izmjena načina obračuna plate, kako je propisano Zakonom o radu („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 01/16 i 66/18), Zakonom o porezu na dohodak i drugom važećom zakonskom regulativom (izmjene iz avgusta 2018. godine).

JU Srednjoškolski centar Foča je isplatio novčanu pomoć porodici preminulog radnika u iznosu od 19.000 KM. Odredbama člana 8. stav (1) tačka 5) i 58. stav (1) tačka 1) Zakona o porezu na dohodak („Službeni glasnik Republike Srpske", broj: 60/15,5/16, 66/18 i 105/19) propisano je da se porez na dohodak ne plaća na jednokratnu pomoć u slučaju smrti zaposlenog do iznosa tri prosječne neto plate u Republici Srpskoj prema posljednjem podatku Republičkog zavoda za statistiku. Po navednom osnovu pomenuta javna ustanova nije obračunala i platila porez na dohodak na iznos od 16.249 KM (razlika između isplaćenog iznosa i iznosa na koji se ne plaća porez na dohodak). Takođe, na pomenuti iznos nisu obračunati ni plaćeni doprinosi, kako je to navedeno u članu 10. stav (1) i 24. stav (1) Zakona o doprinosima („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 114/17 i 112/19). Isplata navedne pomoći je izvršena 30.12.2019. godine.

Rashode po osnovu korišćenja roba i usluga čine rashodi po osnovu zakupa u iznosu od 24.000 KM, utroška energije, komunalnih, komunikacionih i transportnih usluga u iznosu od 341.456 KM, režijskog materijala u iznosu od 36.226 KM, materijala za posebne namjene u iznosu od 46.841 KM, tekućeg održavanja u iznosu od 396.049 KM, putovanja i smještaja u iznosu od 32.785 KM, stručnih usluga u iznosu od 168.909 KM, usluga održavanja javnih površina i zaštite životne sredine u iznosu od 672.898 KM i ostali neklasifikovani rashodi u iznosu od 468.225 KM.

Rashodi finansiranja i drugi finansijski troškovi u cjelosti su iskazani na fondu 01 i najvećim dijelom se odnose na rashode po osnovu kamata na primljene zajmove u zemlji u iznosu od 185.370 KM.

Subvencije se odnose na subvencije nefinansijskim subjektima u oblasti poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva, subvencije nefinansijskim subjektima u oblasti prerađivačke industrije i subvencije nefinansijskim subjektima u ostalim oblastima.

Grantovi u iznosu od 1.010.794 KM se odnose na grantove u zemlji. Najvećim dijelom se odnose na tekuće grantove neprofitnim subjektima u ukupnom iznosu od 811.639 KM i na ostale tekuće grantove u ukupnom iznosu od 131.856 KM.

Doznake na ime socijalne zaštite koje se isplaćuju iz budžeta Opštine iskazane su u iznosu od 1.912.257 KM, a odnose na doznake građanima i doznake pružaocima usluga socijalne zaštite.

Rashodi po sudskim rješenjima se odnose na rashode nastale u sporovima (ukupno sedam sporova) u kojima je Opština ili niži budžetski korisnici tužena strana. Okružni sud u Trebinju je 26.06.2019. godine donio presudu u sudskom sporu „Autokomerc“ d.o.o. Foča protiv Opštine kojom je presuđeno da je Opština dužna platiti pomenutom privrednom društvu ukupan iznos od 85.948 KM (sa zakonskim zateznim kamata i sudskim troškovim). Opština je 12.02.2020. godine zaključila sporazum o načinu izvršenja pomenute presude tako što se obavezala da će presuđeni iznos izmiriti u tri rate u toku 2020. godine. Opština nije u svojim poslovnim evidencijama priznala pomenutu presudu kao poslovni događaj nastao u 2019. godini, što nije u skladu sa članom 9. stav (6) Zakona o računovodstvu i reviziji Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 94/15). Po tom osnovu su potcijenjeni rashodi po sudskim rješenjima, kao i obaveze po sudskim rješenjima u zemlji za iznos od 85.948 KM (član 79. i 99. Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike).

Preporučuje se:

- ***direktoru JU Centra za socijalni rad Foča da koeficijente za obračun plata koji su utvrđeni Pravilnikom o platama i drugim naknadama zaposlenih u potpunosti uskladi sa koeficijentima utvrđenim Posebnim kolektivnim ugovorom za zaposlene u oblasti socijalne zaštite Republike Srpske.***
- ***direktoru JU Dječiji vrtić „Čika Jova Zmaj“ da se Pravilnik o platama, naknadama i drugim primanjima u potpunosti uskladi sa odredbama Posebnog kolektivnog ugovora za zaposlene u oblasti obrazovanja i kulture Republike Srpske.***
- ***direktoru Centra za kulturu i informisanje Foča da Pravilnik o platama i drugim naknadama zaposlenih u pomenutom Centru uskladi sa važećom zakonskom regulativom donesenom nakon izmjena načina obračuna plate – kako je propisano Zakonom o porezu na dohodak.***
- ***direktoru JU Srednjoškolski centar Foča da se na isplatu novčane pomoći porodici preminulog radnika obračunaju i uplate porezi i doprinosi na razliku između isplaćenog iznosa i iznosa na koji se ne plaća porez na dohodak, kako je to navedeno u članu 8. stav (1) tačka 5) i 58. stav (1) tačka 1) Zakona o porezu na dohodak, odnosno članu 10. stav (1) i 24. stav (1) Zakona o doprinosima.***

6.1.2.2. Izdaci

Izdaci su iskazani u ukupnom iznosu od 5.361.143 KM, a odnose se na izdatke za nefinansijsku imovinu u iznosu od 4.431.479 KM, izdatke za otplatu dugova u iznosu od 563.836 KM i ostale izdatke u iznosu od 365.828 KM.

Izdaci za nefinansijsku imovinu iskazani su na fondu 01 u iznosu od 3.153.774 KM i na fondu 05 u iznosu od 1.277.705 KM. Ovi izdaci se odnose na izdatke za proizvedenu stalnu imovinu u iznosu od 4.368.509 KM (najvećim dijelom za izgradnju, pribavljanje zgrada i objekata). Opština je precijenila iznos ovih izdataka jer je knjižila izdatke za izgradnju i pribavljanje vodovoda i kanalizacija, iako nije bilo odliva budžetskih sredstava po tom osnovu. Izdaci su precijenjeni za iznos od 86.499 KM (odnosi se na retencije – zadržani dio isplata dobavljačima kao garancija za dobro izvršenje posla po osnovu realizacije projekta „Vodosnabdijevanje u opštini Foča“ – tačka 6.3.2.2. izvještaja)

Izdaci za otplatu dugova su u potpunosti iskazani na fondu 01, a odnose se na izdatke za otplatu glavnice primljenih zajmova u zemlji.

Ostali izdaci su u potpunosti iskazani na fondu 01, a najvećim dijelom se odnose na izdatke po osnovu poreza na dodatu vrijednost u iznosu od 217.210 KM i na izdatke po osnovu avansa u iznosu od 100.000 KM.

6.1.3. Budžetski rezultat (suficit/deficit)

Budžetski rezultat iskazan je u negativnom iznosu od 1.763.885 KM (deficit). Na fondu 01 budžetski deficit je iskazan u iznosu od 486.180 KM, a na fondu 05 deficit je u iznosu od 1.277.705 KM.

6.1.4. Neto finansiranje

Neto finansiranje je iskazano u iznosu od 2.012.428 KM (na fondu 01 u iznosu od 849.556 KM i na fondu 05 u iznosu od 1.162.872 KM).

6.1.5. Razlika u finansiranju

Razlika u finansiranju u obrascu PIF iskazana je u iznosu od 248.543 KM. Nastala je kao razlika između iskazanih budžetskih prihoda i primitaka u iznosu od 14.402.427 KM, raspodjele suficita iz ranijih godina u iznosu od 194.867 KM i iskazanih budžetskih rashoda i izdataka u iznosu od 14.348.751 KM

6.2. Bilans uspjeha

6.2.1. Prihodi

Prihodi su u bilansu uspjeha iskazani u iznosu od 12.539.132 KM, a odnose se na poreske i neporeske prihode, grantove, transfere između budžetskih jedinica (za koje su objašnjenja navedena u tački 6.1.1. ovog izvještaja), kao i prihode obračunskog karaktera.

Prihodi obračunskog karaktera iskazani su u iznosu od 913.288 KM, a najvećim dijelom se odnose na prihode od usklađivanja vrijednosti kratkoročnih potraživanja u iznosu od 60.634 KM, pomoći u naturi od pravnih lica iz zemlje u iznosu od 44.338 KM, obračunate prihode po osnovu transakcija razmjene u zemlji (zakupnine) u iznosu od 69.627 KM i ostale prihode obračunskog karaktera u iznosu od 703.566 KM.

Najveći dio obračunskih prihoda je knjižen na osnovu godišnjeg zapisnika Poreske uprave Republike Srpske o poreskim potraživanjima. Opština je na osnovu tabela dostavljenih od strane Poreske uprave Republike Srpske o poreskim potraživanjima, a koji se odnose na Opštinu na dan 31.12.2019. godine, evidentirala ukupno 792.634 KM prihoda.

6.2.2. Rashodi

Rashodi su iskazani u iznosu 19.158.072 KM, a čine ih tekući rashodi, transferi između i unutar jedinica vlasti (za koje su objašnjenja data u tački 6.1.2. ovog izvještaja), kao i rashodi obračunskog karaktera u iznosu od 10.170.464 KM.

Rashodi obračunskog karaktera se najvećim dijelom odnose na rashode po osnovu amortizacije u iznosu od 9.455.620 KM i rashode od usklađivanja vrijednosti kratkoročnih potraživanja u iznosu od 689.846 KM.

Rashodi po osnovu amortizacije odnose se na amortizaciju zgrada i objekata u iznosu od 9.240.290 KM, opreme u iznosu od 174.327 KM i nematerijalne proizvedene imovine u iznosu od 41.003 KM.

Rashodi od usklađivanja vrijednosti imovine nastali su po osnovu korekcije kratkoročnih poreskih i neporeskih potraživanja koja nisu naplaćena u roku od 12 mjeseci od datuma dospijeca. Pomenuti rashodi su najvećim dijelom evidentirani na osnovu godišnjeg izvještaja Poreske uprave Republike Srpske o poreskim potraživanjima (odnosi se na usklađivanje vrijednosti kratkoročnih poreskih potraživanja).

6.2.3. Finansijski rezultat

Finansijski rezultat u Bilansu uspjeha za period 01.01 – 31.12.2019. godine iskazan je kao negativan finansijski rezultat (gubitak) u iznosu od 6.618.940 KM. Prema nalazima revizije finansijski rezultat (gubitak) za navedeni period iznosi 6.704.888 KM.

6.3. Bilans stanja

6.3.1. Aktiva

Poslovna aktiva Opštine na dan 31.12.2019. godine iskazana je u neto iznosu od 176.282.652 KM. Čine je kratkoročna i dugoročna finansijska imovina i razgraničenja i nefinansijska imovina u tekućim i stalnim sredstvima.

6.3.1.1. Tekuća imovina

Kratkoročna finansijska imovina i razgraničenja iskazani su u neto iznosu od 2.813.870 KM (bruto vrijednost u iznosu od 4.569.506 KM i ispravke vrijednosti u iznosu od 1.755.636 KM).

Gotovina i gotovinski ekvivalenti iskazani su u iznosu od 1.147.341 KM i odnose se na sredstva na trezorskim žiro računima u iznosu od 1.141.284 KM i sredstva u blagajni u iznosu od 6.057 KM.

Kratkoročna potraživanja iskazana su u neto iznosu od 1.060.095 KM (bruto vrijednost u iznosu od 2.815.731 KM i ispravka vrijednosti u iznosu od 1.755.636 KM), a najvećim dijelom ih čine potraživanja po osnovu prodaje i izvršenih usluga u neto iznosu od 99.350 KM, potraživanja za nenaplaćene poreze, doprinose i neporeske prihode u neto iznosu od 836.943 KM i potraživanja po osnovu PDV-a u iznosu od 119.674 KM.

Potraživanja za nenaplaćene poreze, doprinose i neporeske prihode se odnose na potraživanja za nenaplaćene ostale poreze u iznosu od 393.026 KM i nenaplaćene naknade i takse u iznosu od 443.917 KM (na osnovu evidencija iz pomoćne knjige Poreske uprave Republike Srpske, evidencija odjeljenja za prostorno uređenje i stambeno komunalne poslove i odjeljenja za opštu upravu Opštine). Korigovana potraživanja za nenaplaćene poreze iskazana su u iznosu od 1.663.238 KM, dok su korigovana potraživanja za nenaplaćene neporeske prihode iskazana u iznosu od 77.505 KM. Pomenuta korigovana potraživanja su evidentirana na osnovu evidencija iz pomoćne knjige Poreske uprave Republike Srpske, evidencija odjeljenja za prostorno uređenje i stambeno komunalne poslove i odjeljenja za opštu upravu Opštine.

Potraživanja po osnovu PDV-a se odnose na potraživanja nastala u postupku realizacije projekta „Vodosnabdijevanje u opštini Foča“ (tačka 6.3.2.2. izvještaja).

Kratkoročna razgraničenja su iskazana u iznosu od 434.940 KM i odnose se na kratkoročno razgraničene prihode i ostala kratkoročna razgraničenja.

Kratkoročno razgraničeni prihodi su iskazani u iznosu od 46.494 KM, a odnose se na potraživanja od privrednog društva GIK „Hidrogradnja“ a.d. u stečaju Istočno Sarajevo koja su u stečajnom postupku priznata Opštini (tačka 6.3.2.1. izvještaja). Navedena potraživanja nemaju karakter kratkoročno razgraničenih prihoda već ostalih kratkoročnih potraživanja u zemlji kako je to navedeno u članu 68. i članu 69. stav (9) Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike. Za navedeni iznos precijenjeni su kratkoročno razgraničeni prihodi, a potcijenjena ostala kratkoročna potraživanja. Takođe, kako navedena potraživanja nisu naplaćena u roku od 12 mjeseci Opština nije izvršila njihovu korekciju, što nije u skladu sa članom 73. stav (1) i (2) Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike.

Ostala kratkoročna razgraničenja su iskazana u iznosu od 388.446 KM, a najvećim dijelom se odnose na avanse za nefinansijsku imovinu u zemlji. Najveći dio pomenutih avansa (u iznosu od 384.378 KM) je dat privrednom društvu „Eko-Euro tim“ d.o.o. Banja Luka po osnovu realizacije projekta „Vodosnabdijevanje u opštini Foča“ (tačka 6.3.2.2. izvještaja). Sa pomenutim privrednim društvom je zaključen Ugovor za izvođenje radova na rekonstrukciji izvorišta Krupica i gradske vodovodne mreže u Foči. Avans je plaćen u maju 2019. godine. Navedeni iznos, kao i ostale aktivnosti vezane za pomenuti projekat su iskazani na fondu 05 – fond za posebne projekte.

Kratkoročna finansijska imovina i razgraničenja iz transakcija sa drugim jedinicama vlasti iskazana su u iznosu od 171.494 KM, a najvećim dijelom se odnose na potraživanja po osnovu transfera od entiteta. Navedena potraživanja se odnose na potraživanja od Ministarstva zdravlja i socijalne zaštite Republike Srpske na ime isplata korisnicima socijalne pomoći (lične invalidnine i ostala socijalna davanja), a na osnovu podataka kojima raspolaže JU Centar za socijalni rad Foča u iznosu od 52.599 KM, zatim na potraživanja od Republičkog sekretarijata za raseljena lica i migracije u iznosu od 50.000 KM po osnovu Ugovora o sufinansiranju projekata infrastrukture na području Opštine, kao i na potraživanja od Ministarstva finansija Republike Srpske u iznosu od 37.230 KM.

Preporučuje se Načelniku da obezbijedi da se priznavanje potraživanja iz stečajne mase preduzeća GIK „Hidrogradnja“ a.d. u stečaju Istočno Sarajevo vrši u skladu sa članom 68. stav (2) Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike, odnosno članom 71. stav (1) i članom 73. stav (1) i (2) Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike.

6.3.1.2. Stalna imovina

Dugoročna finansijska imovina i razgraničenja iskazana su u neto iznosu od 2.022.132 KM, a odnosi se na dugoročne plasmane iskazane u iznosu od 1.605.403 KM i dugoročna potraživanja iskazana u iznosu od 416.729 KM.

Dugoročne plasmane u potpunosti čine akcije i učešća u kapitalu u zavisnim ili povezanim licima KP „Komunalac“ a.d. Foča (vlasnički udio Opštine iznosi 65%), PVK „Izvor“ a.d. Foča (vlasnički udio Opštine iznosi 65%) i „Energana – Foča“ d.o.o. Foča (vlasnički udio Opštine iznosi 10%).

U postupku konsolidacije entiteta javnog sektora koji nisu budžetski korisnici u skladu sa članom 123. Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike vrijednost akcija i učešća u kapitalu je na dan 31.12.2019. godine povećana za iznos od 66.734 KM.

U okviru pozicije akcija i učešća u kapitalu Opština nije uključila svoje učešće u javnim ustanovama Dom zdravlja Foča i Apoteka Foča čiji je jedini osnivač i vlasnik. Ukupna nominalna vrijednost dugoročnih plasmana Opštine u pomenutim javnim ustanovama iznosi 4.000 KM. Prilikom sačinjavanja Konsolidovanog finansijskog izvještaja za 2019. godinu Opština nije izvršila konsolidaciju navedenih javnih ustanova.

Dugoročna potraživanja se najvećim dijelom odnose na potraživanja za poreze, doprinose i neporeske prihode za koje je produžen rok plaćanja u iznosu od 397.054 KM (na osnovu evidencija iz pomoćne knjige Poreske uprave Republike Srpske).

Nefinansijska imovina u stalnim sredstvima iskazana je u neto iznosu od 171.440.986 KM (bruto iznos od 287.922.017 KM i ispravka vrijednosti u iznosu od 116.481.031 KM), a najvećim dijelom se odnosi na proizvedenu stalnu imovinu iskazanu u neto iznosu od 141.400.547 KM, neproizvedenu stalnu imovinu iskazanu u neto iznosu od 27.159.277 KM i nefinansijsku imovinu u stalnim sredstvima u pripremi iskazanu u iznosu od 2.873.511 KM.

Proizvedenu stalnu imovinu čine zgrade i objekti u neto iznosu od 140.744.788 KM, oprema u neto iznosu od 549.691 KM i nematerijalna proizvedena imovina u neto iznosu od 106.068 KM.

Neproizvedena stalna imovina se odnosi na zemljište u vrijednosti od 25.198.969 KM i šume u vrijednosti od 1.960.308 KM.

Nefinansijska imovina u stalnim sredstvima u pripremi se odnosi na saobraćajne objekte u pripremi i ostale objekte u pripremi.

Preporučuje se Načelniku da obezbijedi da se prilikom konsolidacije entiteta javnog sektora koji nisu budžetski korisnici konsoliduju finansijski pokazatelji svih zavisnih ili povezanih entiteta u skladu sa članom 123. Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike.

6.3.2. Pasiva

Poslovna pasiva Opštine je na dan 31.12.2019. godine iskazana u iznosu od 176.282.652 KM, a odnosi se na kratkoročne obaveze i razgraničenja, dugoročne obaveze i razgraničenja i vlastite izvore.

6.3.2.1. Kratkoročne obaveze i razgraničenja

Kratkoročne obaveze i razgraničenja su iskazani u iznosu od 2.296.467 KM, a najvećim dijelom se odnose na kratkoročne finansijske obaveze u iznosu od 767.055 KM, obaveze za lična primanja zaposlenih u iznosu od 521.234 KM, obaveze iz poslovanja u iznosu od 812.672 KM, obaveze za subvencije, grantove i doznake na ime socijalne zaštite u iznosu od 141.061 KM i kratkoročna rezervisanja i razgraničenja u iznosu od 48.166 KM.

Kratkoročne finansijske obaveze se u potpunosti odnose na obaveze po dugoročnim zajmovima koji dospijevaju na naplatu do godinu dana i predstavljaju dospijeca otplata dugoročnih kredita u roku od godinu dana od dana sastavljanja finansijskih izvještaja.

Obaveze za lična primanja zaposlenih odnose se na obaveze za bruto plate zaposlenih i bruto naknade plata za decembar 2019. godine u iznosu od 240.064 KM, kao i na obaveze za bruto naknade troškova i ostalih ličnih primanja zaposlenih po osnovu rada, otpremnina i jednokratnih pomoći za decembar 2019. godine u iznosu od 281.170 KM. Do kraja roka za izradu i dostavljanje godišnjih finansijskih izvještaja, tj. do 05.04.2020. godine od ukupnog iznosa ovih obaveza na dan 31.12.2019. godine ostalo je neplaćeno ukupno 180.738 KM.

Obaveze iz poslovanja najvećim dijelom se odnose na obaveze za nabavku roba i usluga u zemlji u iznosu od 143.099 KM, za nabavku stalne imovine u zemlji u iznosu od 544.290 KM i na obaveze prema fizičkim licima u zemlji u iznosu od 53.768 KM.

Obaveze za nabavku roba i usluga u zemlji su precijenjene, dok su obaveze za doznake koje se isplaćuju iz budžeta opštine potcijenjene za iznos od 29.007 KM, jer je Opština na kontu obaveza za nabavku roba i usluga u zemlji iskazala i dio obaveza po osnovu doznaka. Takav način iskazivanja obaveza za doznake nije u skladu sa članom 81. Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike.

Opština je na poziciji obaveza za nabavku stalne imovine u zemlji iskazala i obaveze prema dobavljačima „Enikon gradnja“ d.o.o. Zvornik i „Dema&S“ d.o.o. Mostar po osnovu obračunatih tekućih dospjeća u ukupnom iznosu od 435.346 KM. Privredno društvo „Enikon gradnja“ d.o.o. Zvornik je na osnovu ugovora zaključenog sa Opštinom (ugovor zaključen u decembru 2015. godine) u periodu 2016 – 2018. godina izvršilo radove i isporučilo opremu i materijal za izgradnju mosta preko rijeke Drine u ukupnoj vrijednosti od 2.934.398 KM (bez PDV-a). Privredno društvo „Dema&S“ d.o.o. Mostar je na osnovu zaključenog ugovora sa Opštinom (ugovor zaključen u aprilu 2016. godine) u toku 2016. godine izvršilo radove i isporučilo opremu i materijal potreban za rekonstrukciju javne rasvjete na urbanom području Opštine u ukupnom iznosu od 505.862 KM. Sa navedenim privrednim društvima su ugovoreni otplatni periodi za izmirivanje pomenutih obaveza Opštine u trajanju od januara 2019. do novembra 2023. godine, odnosno od aprila 2017. do marta 2022. godine. Obračun tekućih dospjeća po navedenom osnovu Opština je iskazala na poziciji obaveza za nabavku stalne imovine u zemlji, što nije u skladu sa članom 77. i 79. Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike. Kao posljedica navedenog više su iskazane obaveze iz poslovanja u zemlji, a manje obaveze po dugoročnim zajmovima koji dospijevaju na naplatu do godinu dana za iznos od 435.346 KM.

Obaveze prema fizičkim licima u zemlji su precijenjene, dok su istovremeno obaveze za doznake koje se isplaćuju iz budžeta opštine potcijenjene za iznos od 24.000 KM, jer je Opština na kontu obaveza prema fizičkim licima iskazala i dio obaveza po osnovu doznaka. Takav način iskazivanja obaveza za doznake nije u skladu sa članom 81. Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike.

Do kraja roka za izradu i dostavljanje godišnjih finansijskih izvještaja od ukupnog iznosa obaveza iz poslovanja, a koje su na dan 31.12.2019. godine dospjele na plaćanje, ostalo je neplaćeno ukupno 31.302 KM.

Obaveze za subvencije, grantove i doznake na ime socijalne zaštite odnose se na obaveze za subvencije u iznosu od 12.806 KM, za grantove u iznosu od 20.907 KM i za doznake na ime socijalne zaštite koje se isplaćuju iz budžeta opštine u iznosu od 107.348 KM. Obaveze po osnovu doznaka na ime socijalne zaštite se u potpunosti odnose na obaveze JU Centar za socijalni rad Foča. Do kraja roka za izradu i dostavljanje godišnjih finansijskih izvještaja od ukupnog iznosa ovih obaveza na dan 31.12.2019. godine ostalo je neplaćeno ukupno 6.337 KM (u potpunosti se odnosi na obaveze za grantove).

Kratkoročna rezervisanja i razgraničenja u iznosu od 46.494 KM se odnosi na kratkoročno razgraničene prihode po osnovu potraživanja iz stečajne mase privrednog društva GIK „Hidrogradnja“ a.d. u stečaju Istočno Sarajevo, što je navedeno i u tački 6.3.1.1. Navedeni način priznavanja potraživanja nije u skladu sa članom 82. i članom 68. stav (2) Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike, odnosno članom 71. stav (1) Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike. Za navedeni iznos

precijenjena su kratkoročno razgraničeni prihodi, dok su potcijenjeni prihodi obračunskog karaktera, odnosno finansijski rezultat ranijih godina.

Preporučuje se Načelniku da obezbijedi da se:

- **klasifikacija obaveza za doznake vrši na odgovarajući konto, kako je to propisano članom 81. Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike,**
- **obračun tekućih dospjeća vrši u skladu sa članom 77. Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike.**

6.3.2.2. Dugoročne obaveze i razgraničenja

Dugoročne obaveze i razgraničenja su iskazani u iznosu od 8.504.046 KM, a odnose se na dugoročne finansijske obaveze u iznosu od 1.959.562 KM, ostale dugoročne obaveze u iznosu od 1.198.429 KM i dugoročne obaveze i razgraničenja iz transakcija sa drugim jedinicama vlasti u iznosu od 5.346.055 KM.

Dugoročne finansijske obaveze se u potpunosti odnose na dugoročne obaveze po zajmovima, odnosno na obaveze po osnovu zaključenih ugovora o kreditima sa komercijalnim bankama u periodu od 2010. do 2019. godine. Na kraju 2019. godine Opština je imala zaključenih ukupno četiri ugovora o kreditima. U junu 2019. godine zaključen je jedan ugovor sa Intesa Sanpaolo banka d.d. BiH Sarajevo u iznosu od 2.500.000 KM sa rokom otplate do kraja decembra 2029. godine. Opština nije objavila izvještaj o stanju duga u Službenom glasniku Republike Srpske, kako je propisano članom 72. stav (2) Zakona o zaduživanju, dugu i garancijama („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 71/12, 52/14 i 114/17).

Ostale dugoročne obaveze se odnose na obaveze prema dobavljačima „Enikon gradnja“ d.o.o. Zvornik i „Dema&S“ d.o.o. Mostar po osnovu izgradnje mosta preko rijeke Drine u iznosu od 993.561 KM, odnosno rekonstrukcije javne rasvjete na urbanom području Opštine u iznosu od 118.371 KM. Preostali iznos od 86.499 KM se odnosi na retencije (zadržani dio isplata dobavljačima kao garancija za dobro izvršenje posla) po osnovu realizacije projekta „Vodosnabdijevanje u opštini Foča“. Opština je za pomenuti iznos retencija knjižila i izdatke za izgradnju i pribavljanje vodovoda i kanalizacija, iako nije bilo odliva budžetskih sredstava po tom osnovu. Takav način knjiženja nije u skladu sa članom 104. stav (2), (3) i (4) Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike. Za navedeni iznos precijenjene su pozicije izdataka za izgradnju i pribavljanje vodovoda i kanalizacija, kao i račun za preuzimanje izdataka za nefinansijsku imovinu.

Dugoročne obaveze i razgraničenja iz transakcija sa drugim jedinicama vlasti se odnose na ugovor o kreditnom zaduženju prema Ministarstvu finansija Republike Srpske za realizaciju projekta „Vodosnabdijevanje u opštini Foča“ (prenos kreditnih sredstava Evropske investicione banke po projektu „Vodovod i kanalizacija Republike Srpske“). Ukupno ugovorena vrijednost pomenutog projekta iznosi 10.000.000 KM. Relizacija projekta je u 2019. godini bila u toku. Opština je na ovoj poziciji iskazala i obaveze prema dobavljaču – izvođaču radova na projektu vodosnabdijevanja po osnovu retencija (zadržanog dijela isplata kao garancija za dobro izvršenje posla) u iznosu od 62.737 KM. Takav način knjiženja retencija nije u skladu sa članom 75. i 76. Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike. Za navedeni iznos precijenjena je pozicija dugoročnih obaveza po zajmovima od entiteta, odnosno potcijenjena je pozicija ostalih dugoročnih obaveza.

Preporučuje se Načelniku da obezbijedi da se:

- **vrši objavljivanje izvještaja o stanju duga i garancijama u „Službenom glasniku Republike Srpske“,**
- **zadržani dio isplata dobavljačima (retencije) knjiži u skladu sa članom 75. i 76. Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike.**

6.3.2.3. Vlastiti izvori

Vlastiti izvori iskazani su u iznosu od 165.482.139 KM, a čine ih trajni izvori sredstava u iznosu od 28.739.808 KM, finansijski rezultat ranijih godina u iznosu od 143.361.271 KM i finansijski rezultat (gubitak) tekuće godine u iznosu od 6.618.940 KM.

Od ukupnog iznosa trajnih izvora sredstava iznos od 27.159.697 KM čini imovina koja ne podliježe obračunu amortizacije, a čija vrijednost je utvrđena u ranijim obračunskim periodima. Preostali iznos trajnih izvora sredstava najvećim dijelom se odnosi na vrijednost akcija i učešća u kapitalu u zavisnim ili povezanim licima u iznosu od 1.538.669 KM, kao i na vrijednost efekata konsolidacije entiteta javnog sektora koji nisu budžetski korisnici u skladu sa članom 123. Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike u iznosu od 66.734 KM.

6.3.3. Vanbilansna evidencija

Vanbilansna evidencija je na dan 31.12.2019. godine iskazana u ukupnom iznosu od 3.180.515 KM i u potpunosti se odnosi na Opštinsku upravu. Čine je primljene mjenice i bankarska garancija za dobro izvršenje posla u ukupnom iznosu od 1.145.527 KM, kao i vrijednost stambenih objekta koji su dati Opštini na raspolaganje u skladu sa odredbama Zakona o državnim stanovima na kojima ne postoji stanarsko pravo („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 98/11) u iznosu od 2.034.988 KM (stanovi koje je Ministarstvo za izbjeglice i raseljena lica Republike Srpske rješenjima u prethodnim periodima vratilo i stavilo na raspolaganje Opštini bez prava vlasništva).

Opština je jemac Komunalnom preduzeću „Komunalac“ a.d. Foča za redovno izmirivanje obaveza po dugoročnom kreditu u iznosu od 450.000 KM sa rokom vraćanja 120 mjeseci. Neizmireni dug pomenutog preduzeća po navedenom kreditu na dan 31.12.2019. godine iznosi 381.848 KM. Navedenu potencijanu obavezu Opština nije evidentirala u okviru vanbilanse evidencije, što nije u skladu sa članom 89. Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike.

Preporučuje se načelniku Opštine da obezbijedi da se sredstva obezbjeđenja ugovorenih obaveza (date garancije) evidentiraju u skladu sa članom 89. Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike.

6.4. Bilans novčanih tokova

U Bilansu novčanih tokova iskazano je stanje gotovine na kraju obračunskog perioda u iznosu od 1.147.341 KM. Ukupni novčani prilivi iskazani su u iznosu od 13.230.666 KM, dok su ukupni novčani odlivi iskazani u iznosu od 13.032.879 KM. Stanje gotovine na početku obračunskog perioda iznosilo je 949.554 KM.

Prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti prikazani su u iznosu od 11.678.985 KM, od čega se na prilive gotovine po osnovu poreskih i neporeskih prihoda odnosi iznos od ukupno 10.620.717 KM. Odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti iznose ukupno 9.186.707 KM.

Neto odlivi gotovine iz investicionih aktivnosti iskazani su u iznosu od 3.130.504 KM. Prilivi gotovine iz aktivnosti finansiranja su u 2019. godini iskazani u iznosu od 1.399.849 KM,

dok su odlivi po istom osnovu iskazani u iznosu od 563.836 KM i u potpunosti se odnose na odlive po osnovu otplate dugova.

Bilans novčanih tokova je sastavljen u skladu sa članom 42. Pravilnika o finansijskom izvještavanju budžetskih korisnika („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 15/17).

6.5. Vremenska neograničenost poslovanja

U Napomenama uz finansijske izvještaje je, u skladu sa odredbama MRS – JS 1 *Prezentacija finansijskih izvještaja* (paragrafi 15. c i 38), objelodanjeno da su finansijski izvještaji Opštine sastavljeni u skladu sa načelom stalnosti poslovanja, uz pretpostavku da Opština neće obustaviti poslovanje u doglednoj budućnosti. Revidirani finansijski izvještaji ne ukazuju da je pomenuto načelo narušeno.

6.6. Potencijalna imovina i potencijalne obaveze

Na osnovu pisane informacije o stanju sudskih sporova dostavljene od strane Opštine za potrebe revizije protiv Opštine su na dan 31.12.2019. godine vođena ukupno četiri sudska postupka čija je procijenjena vrijednost, bez troškova sudskih postupaka i zatezних kamata, oko 66.000 KM. Pravni zastupnici su smatrali da će ishodi pojedinih sporova imati materijalno značajan uticaj na finansijske izvještaje Opštine u budućnosti, jer se očekuje da neki od sporova čija je procijenjena vrijednost oko 60.000 KM budu presuđeni na teret Opštine (odnosi se na spor po osnovu naknade štete za eksproprijaciju za izgradnju puta kroz privatno zemljište). Opština nije izvršila rezervisanja za sudske sporove za koje se očekuje da u narednom periodu budu presuđeni na teret Opštine, što nije u skladu sa članom 82. stav (3) i (5) i članom 84. Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike. Za navedeni iznos potcijenjeni su rashodi rezervisanja po sudskim sporovima, kao i kratkoročna rezervisanja.

Preporučuje se načelniku Opštine da obezbijedi da se za sudske sporove za koje je na osnovu procjena pravnih zastupnika izvjesno da će biti presuđeni na teret Opštine ili nižeg budžetskog korisnika vrše rezervisanja u skladu sa članom 82. stav (3) i (5) i članom 84. Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike.

6.7. Napomene uz finansijske izvještaje

Uz Konsolidovane finansijske izvještaje za 2019. godinu sačinjena su i pisana obrazloženja (Napomene) za period 01.01 – 31.12.2019. godinu, koje po sadržaju, strukturi i sistematičnosti odgovaraju zahtjevima MRS – JS 1 *Prezentacija finansijskih izvještaja* i člana 46. Pravilnika o finansijskom izvještavanju budžetskih korisnika.

Revizijski tim

Vedran Stanetić, s.r.

Milena Šikman, s.r.

Suzana Miškić, s.r.